

Tervishoiutöötajate lahkumine ja töötingimused teevad muret

Katrin Rehema – Eesti Arstide Liit

Arstide lahkumine ja arstkonna kahanemine ei ole Eesti meditsiinis uus teema, kuid alles sel aastal on riigi ja ühiskonna tasandil hakatud neid probleeme tasapisi tunnistama. Aruteludes aga nähakse enamasti teemat hoopis erinevalt, sõltuvalt sellest, kas vaatleja asub ise tervishoiusüsteemis või sellest väljaspool. Kuigi endiselt on miljoni-mängu küsimus „Mitu arsti praegu Eestis töötab?“, viitavad mitmed teised näitajad probleemide tõsidusele. Terviseametist välismaale minekuks võetud tõendite hulga järgi jätkub arstide lahkumine endises tempos: eelmisel aastal anti arstidele välja 141, tänava poole aastaga 68 sellist tõendit. Õdede lahkumine aga pigem suureneb, sest 2011. aastal oli tõendi saajaid 172 ning käesoleva aasta esimeses poolel juba 110.

Kui leida pensioniikka jõudnud ja välismaale läinud eriarstide ning samal aastal residentuuri lõpetanud noorte tohtrite arvu vahe, siis näeme ehmatavalt negatiivseid tulemusi: 2010. aastal ületas Eesti meditsiinist lahkujate arv juurdetulijate oma 169 ja 211. aastal 157 võrra. Tegelikult on need arvud õnneks siiski veidi väiksemad, sest pensioniiga ei tähenda kohe veel teenitud puhkusele jäämist. Käesoleva aasta juunikuu seisuga oli arstide registris ligi 4000 töötavast eriarstist pensioniealisi 937, kellest 356 vanus ületas 70 aastat. Samas ei saa siiski kuidagi loota, et kõik arstid töötavad niisama kaua kui meie vanim, 92aastane praktiseeriv kolleeg.

Keegi võib ju mõelda, et mida vähem arste, seda rohkem tööd ja teenistust, kuid paraku on arstide võimetel piirid ning need on kas juba käes või ollakse neile väga lähedal. Mõnikord näivad nii tööpäeva pikkus kui ka töötund olevat kummist, millesse peab mahtuma piiramatult arv patsiente, kogu paber- ja arvutitöö ning hulgaliselt lisakohustusi. Seni ei ole arstide

töö intensiivsusele piiride seadmise vastu erilist vaimustust üles näidanud ei haiglate liit ega Sotsiaalministeerium, kuid nüüd näeme esimesi märke, et töökoormus on hakanud ka tööandjatele muret tegema. Põhja-Eesti Regionaalhaigla juht Tõnis Allik tõdes mõni kuu tagasi arstide lahkumist käsitletud konverentsil, et PERHis teeb üks arst keskmiselt 1,4 arsti töö ning töö intensiivsust suurendada enam ei saa.

Kuigi meediast võime tihtipeale lugeda arstide kõrgest töötasust, vähenes Tervise Arengu Instituudi palgauuringu andmetel haiglaarstide palk aastatel 2008–2011 peamiselt lisatasude kadumise arvelt 21%. Arsti põhitunnipalga mediaan on samal perioodil langenud 7,86-lt 7,16-ni euroni. Riigi pakutavad pisikesed präänikud, näiteks stardiraha maakonnahaiglatesse tööleasujatele, ei ole noortele arstidele ilmselt piisavaks motivaatoriks. Väljapakutud survemeetodid (nt tasuline kõrgharidus, mis hüvitatakse hiljem Eestisse tööle jääjatele) aga võivad anda soovitud sootuks vastupidise efekti. Läinud kevadel andis sotsiaalminister lubaduse, et tervishoiutöötajate palgad tõusevad kolme aasta jooksul vähemalt 10%, kuid rahandusminister pidas sedagi paljaks. Jälgides, kui järjekindlalt surutakse haigekassa etteotsa praegust Rahandusministeeriumi ametnikku, tundub, et valitsusel on haigekassa jaotamata kasumiga hoopis teised plaanid kui arstide-õdede palgatõus.

Tervishoiutöötajate lahkumine välismaale ei ole üksnes Eesti probleem, vaid teeb muret paljudele riikidele. Eesti Arstide Liit ühineb Euroopa Arstide Alalise Komitee (CPME) esindaja tõdemusega: „Ainus võimalus arste kodumaal hoida, on luua neile vastuvõetavad töö- ja palgatingimused.“

eal@arstideliit.ee

Dr Katrin Rehema